

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

FUMO 2028

VISIEDOCUMENT

Bescherming van het milieu is onze tweede natuur

INHOUDSOPGAVE

1. **WAAR STAAN WE NU?** **2**
   - De FUMO anno 2022 2
   - Een werkende strategie 3
   - Hoe is deze strategische koers tot stand gekomen? 3
   - Onze missie 3
2. **WAAR WILLEN WE NAAR TOE?** **4**
   - Landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen 4
   - Onze visie 5
   - Onze kernwaarden 6
   - We werken vanuit drie pijlers 7
3. **UITGANGSPUNTEN VOOR DE STRATEGIE** **8**
4. **ACTIES DIE WE (DOOR) ONTWIKKELEN DE AANKOMENDE TWEE JAAR** **10**
5. **DE (FINANCIËLE) IMPACT** **11**

LEESWIJZER

Dit visiedocument is zowel een verhaal voor 2028, als een agenda voor de komende jaren. We beschrijven in dit document wat onze missie is en wat de belangrijkste uitdagingen voor omgevingsdiensten zijn. We vertellen onze toekomstdroom (onze visie) en ambities. En hoe we die droom willen verwezenlijken.

Ten slotte geven we aan welke (vervolg)stappen we willen zetten in 2023 en 2024. Dat doen we niet in detail. Juist omdat we veel acties samen met onze deelnemers, professionals en partners willen vormgeven. Het zijn onze gezamenlijke stappen op weg naar 2028. Op weg naar een veilige en gezonde leefomgeving waarin we samen zorgen voor het milieu.

1. WAAR STAAN WE NU?

DE FUMO ANNO 2022

De Fryske Útfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) is de omgevingsdienst van Fryslân. De FUMO is opgericht in 2014. De FUMO is de uitvoeringsorganisatie van regeling van 18 friese gemeenten, het Wetterskip Fryslân en de provincie Fryslân. De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

De omgevingsdiensten zijn opgericht om een kwaliteitsslag te realiseren bij advies, vergunningverlening, toezicht en handhaving. De organisaties zijn daartoe in staat omdat zij beschikken over voldoende massa, kennis en ervaring. De werkzaamheden bestaan uit de uitvoering van zogenaamde basis- en plustaken op het gebied van de fysieke leefomgeving.

Waar de taken van de FUMO nu veelal gericht zijn op vergunningverlening, toezicht en handhaving, vragen onze deelnemers – in lijn met de huidige tijdsgeest – meer en meer om te handelen in een bredere context. Op het gebied van milieu is er sprake van een aantal grote maatschappelijke opgaven, waaronder klimaat, energietransitie, zeer zorgwekkende stoffen en het bestrijden van (ondermijnende) milieucriminaliteit. Daarnaast staan we aan de start van de Omgevingswet die houvast moet bieden bij de toekomstige inrichting van onze leefomgeving. De FUMO is als spil op het gebied van milieu en natuur, vanzelfsprekend van toegevoegde waarde voor de ontwikkeling van Fryslân.

Sinds de oprichting van de FUMO staan in verschillende documenten de missie en visie van de FUMO verwoord. Vaak net iets anders beschreven maar qua impact gelijk aan elkaar. De FUMO bevindt zich net als haar deelnemers in een snel veranderende omgeving en daarom is het goed regelmatig te onderzoeken of de missie en de visie van de FUMO nog aansluit of moet worden aangepast. Dit is ook in lijn met de opgave van FUMO 2.0.

EEN WERKENDE STRATEGIE

Onze strategische koers richt zich op de jaren 2022-2028. Belangrijkste kenmerk van onze koers is het neerzetten van ambitie, een stip op de horizon om ons op te richten. De koers vormt de basis voor de samenwerking tussen FUMO en de deelnemers. Dat betekent dat we langs deze lijnen gaan sturen, monitoren en verantwoorden.

HOE IS DEZE STRATEGISCHE KOERS TOT STAND GEKOMEN?

In het licht van waar we nu staan heeft de FUMO beoordeeld of de bestaande missie en de visie nog toekomstbestendig is. Een grote groep belanghebbenden is hiervoor geraadpleegd en heeft input geleverd: sessie met het dagelijks bestuur, een sessie met het vergunningen, toezicht en handhaving(VTH)-managementoverleg, een sessie met de ondernemingsraad en een sessie met onze eigen professionals van de FUMO.

Bij de gesprekken over de missie en de visie van de FUMO is gebruik gemaakt van het businessmodel van de FUMO. De uitwerking van de onderdelen van het businessmodel zijn met uitzondering van de waardepropositie, als leidraad gegeven tijdens de verschillende sessies voor de uitwerking van de waardepropositie van de FUMO. Het concept van de herijkte missie en visie is vervolgens in juni 2022 voorgelegd aan het VTH-managementoverleg en de (nieuwe) leden van het algemeen bestuur. Met deze combinatie van tempo en betrokkenheid hebben we een breed gedragen strategie opgesteld

ONZE MISSIE

Het milieu is een belangrijke voorwaarde voor de kwaliteit van leven. Voor mensen, dieren en planten. Wij staan voor een schone, veilige en duurzame leefomgeving in Fryslân. Wij zijn ervan overtuigd dat we dat alleen door samenwerking kunnen bereiken. Binnen die samenwerking zijn wij de kennisorganisatie voor onze deelnemers bij huidige en toekomstige complexe milieuvraagstukken.

2. WAAR WILLEN WE NAAR TOE?

LANDELIJKE EN MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

Onze samenleving verandert in een hoog tempo. Hiernaast omschrijven we drie ontwikkelingen die een enorme impact hebben op onze organisatie. Ontwikkelingen die we niet los van elkaar kunnen zien. Deze ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vragen om een andere rol en extra inspanningen van de overheid.

De FUMO ondersteunt haar opdrachtgevers in de voorbereiding (ontwikkeling en innovatie) en in uitvoering. En houdt daarbij rekening met de - door de opdrachtgevers gewenste - maatschappelijke effecten. Om hieraan goed invulling te geven, is het noodzakelijk dat FUMO nabij is en dat ook de opdrachtgevers de FUMO in staat stellen nabij te zijn. Door collectieve aanpak van regiobrede opgaven ontstaat synergie en efficiency.

1. INSPELEN OP MAATSCHAPPELIJKE OPGAVEN

Een gezonde, veilige en duurzame fysieke leefomgeving is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Daarom zoeken we aansluiting bij onder meer het klimaatakkoord, de transitie agrarische sector, de aanpak van fijnstof en de landelijke ambitie voor een volledig circulaire economie in 2050. We werken aan een houdbare en duurzame toekomst door het verminderen van de afhankelijkheid van energie en het stimuleren van duurzame ontwikkeling. Omgevingsveiligheid gaat over vraagstukken zoals: wat zijn de risico's bij bedrijven, het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen en de veiligheid van ontwikkelende technologieën.

Hoe kunnen we met in acht name van deze ontwikkelingen en vraagstukken de beperkte ruimte in Nederland benutten en de eventuele risico's beperken? De FUMO kan gemeenten en provincie hierover (beleidsmatig en inhoudelijk) adviseren, bijvoorbeeld voor omgevingsplannen. Uiteraard nemen we in de advisering in het kader van uitvoering en handhaving ook deze ontwikkelingen mee.

2. VERSTERKING VAN HET VTH-STELSEL

Er verschenen in de afgelopen jaren meerdere onderzoeksrapporten (o.a. Rapport Berenschot, juni 2017 en het advies van de commissie van Aartsen, 2019). Deze onderzoeken richten zich op de versterking van de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken en de rol van de Omgevingsdiensten.

Veel van deze rapporten zijn opgemaakt op basis van grote calamiteiten en rampen in het verleden. Dit heeft ertoe geleid dat het Rijk heeft ingezet op versterking van het VTH-stelsel. Op 8 juli 2022 informeerde de staatssecretaris de Tweede Kamer over de voortgang hiervan via een Kamerbrief. Met als bijlagen het interbestuurlijk programmaplan versterking VTH-stelsel (IBP) en een overzicht opvolging aanbevelingen Cie van Aartsen (CvA).

Het interbestuurlijk programmaplan en de aanbevelingen van de commissie van Aartsen bevatten concrete handvatten en aanbevelingen voor de doorontwikkeling van de FUMO. Die doorontwikkeling draagt bij aan de realisatie van een landelijk robuust stelsel van omgevingsdiensten.

3. DE OMGEVINGSWET EN IMPACT OP MANIER VAN WERKEN

We streven landelijk naar de invoering van de Omgevingswet. Die wet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving rondom de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. In de Omgevingswet zijn alle wetten, die invloed hebben op de ruimtelijke ordening, aan elkaar gekoppeld in de toepassing van regelgeving en uitvoering.

De herziening heeft grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium. En heeft grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die met de wet te maken hebben. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering. De Omgevingswet treedt in werking op 1 januari 2023.

ONZE VISIE

Onze professionals leveren een actieve bijdrage aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving, voor nu en de generaties na ons. Van proactief, onafhankelijk en integraal advies bij huidige en toekomstige regelgeving, bij innovatie en bij complexe maatschappelijke vraagstukken tot uitvoering en handhaving*. Met oog voor de belangen van alle betrokken partijen. We zijn een robuuste kennisorganisatie op het gebied van milieu. Met een slimme, datagedreven uitvoering van omgevingsbeleid. Hierbij hebben we een positieve invloed op het verbinden van het collectief binnen Fryslân vanuit het gedachtengoed van één overheid.

Wij zorgen voor een aantrekkelijke werkomgeving voor mensen die onze passie delen. Samen bieden we onze partners en deelnemers meerwaarde door hen te ontzorgen vanuit een zelfbewuste en klantgerichte cultuur.

**Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het begrip VTH niet meer gebruikt. Handhaving omvat zowel handhaving als toezicht en onder uitvoering wordt zowel verstaan vergunningverlening als het stellen van maatwerkvoorschriften. Bron: Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel.*

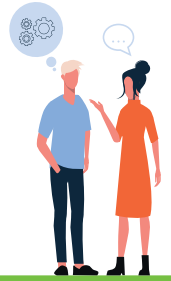
ONZE KERNWAARDEN

Wie zijn we en wat vinden we als organisatie belangrijk? Daar zeggen onze kernwaarden iets over. Eigenschappen die meer zeggen over onze cultuur en waarmee we aangeven hoe we ons werk doen. Onze missie, visie en kernwaarden ondersteunen en versterken elkaar.

SAMEN

- Samenwerken
- Verbinden
- Anticiperen/flexibel

BEWUST

- Omgevings- en organisatiebewust
- Politiek, bestuurlijk en ondernemers sensitief
- Inlevingsbewust
- Klantgericht
- Anticiperen/flexibel

DESKUNDIG

- Integer
- Objectief
- Kennis op orde
- Feitelijke advisering
- Professioneel
- Vakmanschap

WE WERKEN VANUIT DRIE PIJLERS

1

De FUMO is de kennisorganisatie van Fryslân op het gebied van bestaande en nieuwe maatschappelijke milieuthema's zoals bodem, geluid, externe veiligheid, duurzaamheid, energie, klimaat, circulaire economie en realiseert daarvoor ook de uitvoering & handhaving.

- We voldoen aan wet- en regelgeving en afgesproken kaders zoals de producten en dienstencatalogus (PDC) en kwaliteitscriteria 2.2.
- We anticiperen op toekomstige behoefte door aanbod-gestuurd te werken, hetgeen resulteert in meer adviesvragen.
- We hebben inzicht in het netwerk en leveren een actieve bijdrage hierin en zijn waar nodig aanjager in relevante netwerken.
- We zorgen voor een goede match tussen vraag en aanbod van de opdrachtgevers op het gebied van complexe milieuvraagstukken.

2

De FUMO is de gewilde, gewaardeerde en niet meer te ontlopen partner in Fryslân bij de huidige en nieuwe taken op het gebied van leefomgeving en milieu door onze continu klantgerichte, resultaatgerichte en verbindende cultuur in een groeiende organisatie.

- We voeren voor meer dan de helft van het aantal opdrachtgevers alle milieutaken uit.
- We hanteren realistische en marktconforme (omgevingsdiensten(OD's)) kengetallen.
- We behandelen adviesvragen op het gebied van omgevingsvisies en omgevingsplannen.

3

De FUMO is de vanzelfsprekende werkgever in Fryslân op het gebied van leefomgeving en milieu voor advisering en uitvoering & handhaving.

- Zowel onze naamsbekendheid als ons imago is gegroeid.
- De gemiddelde waardering van onze medewerkers (medewerkerstevredenheidsonderzoek(MTO)) is ruim voldoende.
- De FUMO zorgt voor marktconforme arbeidsvoorwaarden.
- Bij de FUMO werken we veilig. Informatiebeveiliging en veilig uitvoeren van het werk staat centraal.

3. UITGANGSPUNTEN VOOR DE STRATEGIE

INVESTEREN IN VOORUITGANG

Door de wisselwerking tussen de deelnemers en de FUMO versterken we elkaar.

KIJKEN OVER GRENZEN HEEN

Dat blijven we doen. Als FUMO hebben we bij de uitvoering van onze taken een regionale blik, we werken vanuit het collectief. We kunnen prioriteiten stellen vanuit een helicopterview. Anderzijds kijken we verder in het kader van ontwikkelingen. In noordelijk verband, maar ook bij andere omgevingsdiensten. Wat kunnen we daarvan leren? Op het gebied van technologie, uitvoeringsmethoden en arbeidsmarkt.

AFSPRAAK IS AFSPRAAK

We adviseren met inhoudelijke meerwaarde binnen de afgesproken middelen. Afspraken die zijn gemaakt komen we na. Mocht dit niet lukken dan nemen we hierover contact op met de deelnemer.

GROOT DENKEN, KLEIN DOEN

We hebben veel en grote ambities. We werken aan deze ambities door kleine stappen te maken met onze droom voor ogen. We denken ‘out of the box’, brengen voorbeelden in beeld en gebruiken deze om van te leren en ons te laten inspireren. Om doorbraken te kunnen maken willen we bijvoorbeeld ook met onze professionals, deelnemers en andere partners een aantal experimenten opzetten en onderzoek doen. De resultaten hiervan zullen we zichtbaar maken.

ANDERE MENTALITEIT

Bij deze visie past een andere mentaliteit van alle betrokken partijen. Van verantwoorden en bescheidenheid naar vooruitstrevend, van het individu naar samen en bovenal naar samen sterk. Kortom: met lef en vertrouwen.

STANDAARDISATIE WAAR HET KAN, MAATWERK WAAR HET WORDT GEVRAAGD

We zijn in staat om een bijdrage op meerdere niveaus te leveren: randvoorwaardelijk (beleid), bij concrete ruimtelijke ontwikkelingen (innovatie dienstverlening). FUMO wil de opdrachtgevers hierin ondersteunen door op het juiste moment de juiste expertise te leveren. De wijze waarop dit geschiedt sluit aan bij de gemaakte uniforme Fryslânbrede afspraken. Hierdoor zorgen we voor efficiency en eenduidigheid. En als de wens voor regionaal maatwerk er is? Dan sluiten we aan bij de doelstellingen van de opdrachtgever.

LATEN ZIEN DAT HET KAN

We willen laten zien dat onze droom realistisch is. Door voorbeelden uit de praktijk in beeld te brengen, die aantonen dat we juist samen kunnen zorgen voor een schone, veilige en duurzame leefomgeving in Fryslân. En door de zichtbaarheid van de omgevingsdienst FUMO en de mensen daarachter te vergroten.

SAMENWERKEN

In onze aanpak gaan we zoveel mogelijk werken in coalities van onze deelnemers, andere omgevingsdiensten en met andere partners. We willen het samenspel en de verbinding tussen al deze partijen versterken. Bijvoorbeeld door met een viertal gemeenten en een ketenpartner een coalitie te vormen en samen aan de slag te gaan met een specifiek thema of vraagstuk.

4. ACTIES DIE WE (DOOR)ONTWIKKELEN DE KOMENDE TWEE JAAR

1. De FUMO zo inrichten dat zij toekomstbestendig is en daardoor ook als kennisorganisatie tijdig kan anticiperen op nieuwe vragen van deelnemers en nieuwe ontwikkelingen.
2. Investeren in en borgen van kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering zodat de FUMO voldoet aan kwaliteitscriteria 2.2.
3. Implementatie van de Wet open overheid binnen onze organisatie.
4. Een MTO en KTO uitvoeren.
5. Verdere implementatie strategische personeelsplanning (SPP) en borging.
6. Werken aan verbetering informatiesystemen - ontwikkeling en implementatie informatievisie.
7. Pilots/experimenten uitvoeren op het gebied van toezicht, risicogestuurd vergunning verlenen.
8. Omgevingswet organisatie inrichten conform nieuwe basistakenpakket die voldoet aan kwaliteitscriteria, borging cultuurwijziging en extra aandacht deelnemers gedurende transitieperiode.
9. Netwerk in kaart brengen en een actieve bijdrage hierin leveren en waar nodig zijn we aanjager in relevante netwerken.
10. De arbeidsmarktbenadering wordt verder geïmplementeerd.
11. Advisering over realistische kengetallen voor de meest voorkomende producten en diensten van de FUMO onder de Omgevingswet op basis van ervaringscijfers van minimaal 2 jaar werken onder de nieuwe wet.

5. DE (FINANCIËLE) IMPACT

De FUMO opereert proactief onafhankelijk. En biedt integraal ondersteuning en advies bij huidige én toekomstige regelgeving, bij innovatie, bij complexe milieuvraagstukken en bij initiatieven waarbij het milieu beschermd, dan wel benut kan worden. Hierbij is het een kennisorganisatie met veel expertise en beschikbare data. Over een groot aantal thema's die terugkomen in de gemeentelijke en provinciale beleidskaders en regelgeving omtrent de fysieke leefomgeving. Op deze wijze kan de FUMO haar deelnemers ondersteunen en adviseren bij onder andere het vormgeven van de omgevingsvisies, omgevingsprogramma's, omgevingsplannen en de omgevingsverordening. De realisatie van deze ambitie vraagt om een gezamenlijke aanpak en hiervoor moeten dan waar nodig ook middelen beschikbaar voor gesteld worden.

(ZELF)BEWUST KLANTGERICHT

- Vaste basisbezetting op specialistische milieuthema's, prognose 5 fte afdeling Vergunningen en specialistisch advies (VSA).
- Regisseursrol omgeving concernbreed, prognose 3 fte.
- acquisitie doen waarbij de bestede uren declarabel zijn.
- Netwerk en partners in kaart hebben en houden, dit vraagt meer netwerken en scheiding regulier werk en projecten beleidsadviseurs.
- Ophalen wat elders is ontwikkeld en delen van onze ontwikkelingen.

GESCHATTE KOSTEN

- Uitbreiding huidige formatie met 5 fte bij afdeling VSA (construct voorzien toekomstige opdrachten).
- Regisseursrol Omgeving 3 fte - €270.000.

RUIMTE VOOR ONTWIKKELING

- Ontwikkelbudget om de FUMO klaar te maken voor de transitie-opgaven bijvoorbeeld op het gebied van energie, duurzaamheid, klimaat, e.d.
- Kennisontwikkeling mogelijk maken in de zin van onderzoek, pilots, experimenteren.
- Samenwerken met (aantal) deelnemers, partners en evt. ook netwerk.

GESCHATTE KOSTEN

- 1.500 uur collectieve taken kennisontwikkeling.
- Indien nodig verhogen ontwikkelbudget.

PROFESSIONALS

- Kwalitatief en kwantitatief medewerkersbestand op orde.
- Competentieontikkeling professionals in onder andere adviseurs-rol, netwerken, politieke senditiviteit en enkele ook acquiseren.
- Ruimte voor deskundigheidsbevordering ook al betekent dit eventueel een overschrijding opleidingsuren (lagere productiviteit danwel hogere deelnemersbijdrage).

GESCHATTE KOSTEN

- Mocht blijken dat de huidige opleidingsruimte te kort is, deze dan verhogen. Dit betekent dan een lagere productiviteitsnorm of bij 20 uur extra opleidingsruimte per fte een extra financiële bedrage van €125.000.

ONDERSTEUNING

- Systemen goed, stabiel doch flexibel ingericht, voorzien van de juiste zaak- en stuurinformatie en geborgd door kwalitatief functio-neel beheer en servicedesk.
- Procesbeheersing goed inrichten ten behoeve van verdere opti-malisatie.
- Professionalisering projectorganisatie en begeleiding binnen de FUMO.
- Ondersteunig bedrijfsvoering uitbreiden mede gelet op arbeids-markt en voor uitvoeren imagocampagne FUMO.

GESCHATTE KOSTEN

- Systemen: afwachten resultaten onderzoek informatievisie
- Aanvullende ondersteuning vanuit Bedrijfsvoering 3 fte - €270.000.
- Procesbeheersing: 1.000 uur collectieve taken.

De missie en visie zijn gebaseerd op het onderscheidende karakter van de FUMO waarbij zij uiteindelijk al haar deelnemers ontzorgd op het gebied van milieubelastende vraagstukken. De extra middelen die hiervoor benodigd zijn kunnen op dit moment niet worden gekwantificeerd gelet op het ontbreken van inzicht in de hoeveelheid mba's / milieu-inrichtingen de provincie Fryslân in zijn geheel heeft.

FUMO

Omgevingsdienst Fryslân